

"OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA KAO INSTITUCIONALNI INVESTITORI"

Cirkvenec, Filip

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:658444>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-22**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Fakultet ekonomije i turizma

«Dr. Mijo Mirković»

FILIP CIRKVENEC

OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA KAO INSTITUCIONALNI INVESTITORI

Završni rad

Pula, 2021.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Fakultet ekonomije i turizma

«Dr. Mijo Mirković»

FILIP CIRKVENEC

OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA KAO INSTUTUCIONALNI INVESTITORI

Završni rad

JMBAG: 011077092, redoviti student

Studijski smjer: Financijski management

Predmet: Uvod u ekonomiju

Znanstveno područje: Područje društvenih znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Znanstvena grana: Financije

Mentor: doc. dr. sc. Dean Sinković

Pula, rujan 2021.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisan Filip Cirkvenec, kandidat za prvostupnika poslovne ekonomije, smjera Financijski management ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, 2021. godine

IZJAVA o korištenju autorskog djela

Ja, Filip Cirkvenec dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom “**Osiguravajuća društva kao institucionalni investitori**” koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ 2021. godine

Potpis

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. POJAM OSIGURANJA I OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA	3
2.1 Definiranje osiguranja	3
2.2. Osiguravajuća društva	5
3. INSTITUCIONALNI INVESTITORI	7
3.1 Uloga osiguravajućih društava na financijskom tržištu	8
4. UPRAVLJANJE IMOVINOM OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA.....	10
5. FORMIRANJE I UPRAVLJANJE REZERVAMA OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA.	11
6. STRATEGIJA ULAGANJA FINACIJSKIH SREDSTAVA OSIGURAVATELJA	12
7. PET OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA S NAJVEĆIM UDJELOM NA FINACIJSKOM TRŽIŠTU	13
7.1 Berkshire Hathaway Inc.	13
7.2 AXA	15
7.3 Japan Post Holdings	16
7.4 Allianz Group.....	17
7.5 UnitedHealth Group	19
8. OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA KAO INSTITUCIONALNI INVESTITORI U HRVATSKOJ.....	21
8.1 Zakonska regulativa osiguravajućih društava u RH.....	22
8.2 Aktivna društva za osiguranje i reosiguranje u RH	23
8.3 Struktura ulaganja i rezultati poslovanja osiguravajućih društava u RH	24
9. ZAKLJUČAK	26
LITERATURA	27
POPIS SLIKA	29
SAŽETAK	30
SUMMARY	30

1. UVOD

Osiguranje predstavlja sustav ekonomske zaštite pojedinca ili imovine prema načelima uzajamnosti i solidarnosti. Novac koji je sakupljen od uplaćenih premija osiguranja koristi se za umanjivanje šteta rizičnih događaja, koji se javljaju zbog izloženosti raznim opasnostima.

Sama osiguravajuća društva predmet su ulaganja. Osnivanje i poslovanje osiguravajućih društva regulirano je Zakonom o osiguranju. Institucionalni investitori su organizacije koje udružuju sredstva u ime drugih i ulažu ta sredstva u različite financijske instrumente. Oni uključuju investicijske fondove poput zajedničkih fondova, fondova osiguranja i mirovinskih planova. Osiguravajuća društva su u ulozi institucionalnih investitora važna zbog svoje uloge prikupljanja financijskih sredstava te posredovanja na financijskom tržištu, odnosno viškove akumuliranih premija osiguranja usmjeravaju prema realnim i financijskim investicije. Prosljeđivanjem novčanih viškova prema kupnji dionica i ostalih vrijednosnih papira osiguravajuća društva uvećavaju potražnju za vrijednosnim papirima. Osiguravajuća društva predstavljaju jedan od najvažnijih temelja razvoja tržišta kapitala. Danas se ubrajaju u skup institucionalnih investitora koji svojom imovinom i načinom poslovanja stekli načelo da sudjeluju u kreiranju većine razvojnih procesa na financijskom tržištu. Organizirani su kao klasična dionička društva.

Dedukcija, indukcija, analiza, sinteza, komparacija, deskripcija, povijesna i statističke metode su korištene za izradu ovog završnog rada. Također su korištena literaturna djela s područja ekonomije i financija te internetski izvori.

Ovaj završni rad, pored uvoda i zaključka, sastoji se od sedam cjelina.

U drugom poglavlju, definiraju se pojmovi osiguranja i osiguravajućih društava. Zatim se, u trećem poglavlju, objašnjava pojam institucionalnih investitora te njihov položaj na financijskim tržištima. Nakon toga, prikazuje se važnost osiguravajućih društava kao i povezanost životnih i neživotnih osiguranja sa ulogom osiguravajućih društava kao institucionalnih investitora. U četvrtom i petom poglavlju spominje se upravljanje imovinom osiguravajućih društava te formiranje i upravljanje rezervama osiguravajućih društava. U šestom poglavlju prikazana je i objašnjena strategija

ulaganja financijskih sredstava osiguravajućih društava. Nakon toga, u sedmom poglavlju nabrajaju se i opisuju pet osiguravajućih društava s najvećim udjelom na financijskim tržištima. To su američke grupacije Berkshire Hathaway Inc. i UnitedHealth Group, zatim francuska AXA, njemačka Allianz te japanska grupacija Japan Post Holdings. Osiguravajuća društva kao institucionalni investitori u Republici Hrvatskoj, zakonska regulativa, popis svih aktivnih osiguravajućih društava te njihova ulaganja i rezultati poslovanja spominju se u posljednjem poglavlju ovog završnog rada.

2. POJAM OSIGURANJA I OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA

2.1 Definiranje osiguranja

„Osiguranje predstavlja sustav ekonomske zaštite osobe i imovine na načelima uzajamnosti i solidarnosti. Prikupljenim premijama i doprinosima (zdravstveno osiguranje), pokrivaju se štete rizičnih događaja, koje nastaju kao posljedica izloženosti ljudi i imovine određenim opasnostima. Osiguranje kao sustav ima dva temeljna obilježja: 1. prijenos rizika od pojedinca na skupinu – zajednicu rizika; 2. podjela gubitaka na ujednačenoj osnovi na sve članove skupine (na sve osiguranike) i pokriće u obliku premija koje uplaćuju osiguranici. Osiguranje je ekonomski institut društvenog i gospodarskog života kojim se zaštićuje pojedinac, poslovni subjekt i gospodarski razvoj od ekonomski štetnih posljedica prirodnih sila i nesretnoga slučaja. Smisao zaštite ostvaruje se unaprijed prikupljenim sredstvima koja se poslije koriste za nadoknadu materijalnih i nematerijalnih gubitaka (oštećenja imovine i tjelesne ozljede).“ (Hrvatska enciklopedija, 2021.)

Osnovna podjela osiguranja dijeli na životna osiguranja odnosno neživotna osiguranja. Ostale podjele dijele osiguranje na zrakoplovno osiguranje, osiguranje motornih vozila, transportno i pomorsko osiguranje, osiguranje od požara, osiguranja imovine, kreditno osiguranje, osiguranje jamčevine, osiguranje od odgovornosti, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezgode. U praksi se najčešće susrećemo sa zdravstvenim i mirovinskim osiguranjem, zatim automobilskim osiguranjem (odnosno osiguranjem od automobilske odgovornosti), imovinskim te osiguranjem od odgovornosti.

„Ugovorom o osiguranju obvezujete se platiti premiju osiguranja (cijenu osiguranja, odnosno dogovoreni novčani iznos koji ćete plaćati društvu za osiguranje), a društvo za osiguranje zauzvrat se obvezuje isplatiti osigurninu ako se dogodi slučaj od čijeg ste se nastanka osigurali. Sve informacije, kao i opći te posebni uvjeti osiguranja moraju vam biti predani prije sklapanja ugovora. U općim i posebnim uvjetima osiguranja detaljnije su propisana sva vaša prava i obveze, kao i prava i obveze društva za osiguranje. Ako dođe do štete, društvo za osiguranje u pravilu će vam kod osiguranja imovine i kod osiguranja od odgovornosti isplatiti stvarnu nastalu štetu, i to do limita ugovorenog i naznačenog u polici Uvjete osiguranja dobro proučite prije

samog sklapanja ugovora o osiguranju i pitajte društvo za osiguranje ako vam nešto nije jasno! Polica osiguranja i uvjeti osiguranja predstavljaju ugovor o osiguranju. Oni predstavljaju najvažniji dio vašeg osiguranja i stoga biste se trebali dobro upoznati s njihovim sadržajem.“ (HANFA,2020.)

„Osnovni elementi police osiguranja su sljedeći:

- ugovorne strane
- osigurana stvar ili osoba
- osigurani rizik
- trajanje osiguranja i vrijeme pokrića
- iznos osiguranja ili limit pokrića
- iznos premije ili doprinosa
- datum izdavanja police
- potpisi ugovornih strana.

Ako se slažete sa svim stavkama navedenim u ugovoru o osiguranju, a posebice s uvjetima osiguranja, sklapa se ugovor.“ (HANFA, 2020.)

Osiguranje predstavlja vrstu očuvanja vlastitih dobrobiti te interesa u nepovoljnim situacijama. Šansa da se nepovoljni događaji dogode često je mala, ali rizik ipak uvijek postoji. Važna osobina rizika jest da je u budućnosti, neizvjesan je, te je neovisan od volje ugovaratelja osiguranja.

Svrha osiguranja jest u tome što se rizik svojevrsno prenosi s osigurane osobe na osiguratelja odnosno na osiguravajuće društvo putem ugovora o osiguranju. Tim putem ugovaratelj osiguranja se zaštićuje od opasnosti koje mu potencijalno ugrožavaju život odnosno čine materijalnu štetu na imovini. U praksi, najvažnija svrha osiguranja jest smanjenje financijskih gubitaka u slučaju nepovoljnog događaja. Izvor isplate sredstava za namirivanje u slučaju štete najčešće su rezerve ili fondovi osiguravajućeg društva.

2.2. Osiguravajuća društva

„Osiguravajuća društva predstavljaju nebankarske financijske institucije za razvitak ugovorne štednje, a karakterizira ih stalan i stabilan priljev novčanih sredstava u obliku uplata premija osiguranja. Glavna karakteristika ovih sredstava jest njihova dugoročnost pa upravo stoga i novčani fondovi koji se formiraju na osnovi uplaćenih premija da bi društva mogla obavljati osnovnu djelatnost osiguranja imaju dugoročni karakter.“ (Bošnjak, 2016.)

Osiguravajuća društva imaju bitnu ulogu u razvoju i održavanju stabilnosti socijalne i gospodarske situacije unutar zemlje u kojoj posluju. Primarna zadaća im je upravljanje rizikom, što znači isplata ugovorenog iznosa u slučaju iskorištene police osiguranja. Novčani fond osiguravajućeg društva sastavljen je uglavnom od premija osiguranja koje su prethodno uplatili ugovaratelji osiguranja. Iz tog fonda društvo isplaćuje naknade u slučaju događanja nepovoljnog događaja, isplaćuje plaće radnicima, plaća porez itd.

Zakon o osiguranju nalaže kako poslove osiguranja može obavljati:

- a) “društvo za osiguranje sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje je dobilo dozvolu nadzornoga tijela za obavljanje poslova osiguranja,
- b) podružnica stranoga društva za osiguranje koja je dobila dozvolu nadzornoga tijela za obavljanje poslova osiguranja,
- c) društva za osiguranje države članice koje, sukladno ovom Zakonu, ima pravo obavljati poslove osiguranja na području Republike Hrvatske neposredno ili preko podružnice” (Zakon o osiguranju NN 30/15)

Također prema zakonu o osiguranju, razlikujemo sljedeće oblike organiziranja osiguravajućih društava: dioničko osiguravajuće društvo, javno društvo za osiguranje, vlastito društvo za osiguranje, zatim društvo za uzajamno osiguranje, društvo za suosiguranje i reosiguranje te podružnica starih osiguravajućih društava

Slika 1. Službeni logo Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga

Izvor: MCI broker, <https://mcibroker.hr/hanfa-logo>

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (skr. HANFA) zadužena je za kontrolu te nadzor rada društava za osiguranje na području Republike Hrvatske.

3. INSTITUCIONALNI INVESTITORI

Važno mjesto u održavanju stabilnih financijskih tržišta imaju financijske institucije. Financijske institucije poduzeća su čija je temeljna imovina u financijskim instrumentima ili pravima i potraživanjima.

„Institucionalni investitori su specijalizirane financijske institucije koje sakupljaju, okrupnjaju i upravljaju štednjom malih investitora ulažući je u različite investicijske oblike u skladu s definiranim, specifičnim ciljevima kao što su prihvatljivi rizik, maksimizacija povrata i dospjeće potraživanja.“ (Davis, Steil, 2001.)

„Institucionalni investitori najznačajniji su kupci dugoročnih vrijednosnih papira te u velikoj mjeri determiniraju dinamiku tržišta kapitala. S tog stajališta, vrijedi istaknuti njihov doprinos osiguranju likvidnosti tržišta i jačanju konkurentnosti, a u najširem smislu i ubrzavanju financijskih inovacija. Osim toga, doprinos institucionalnih investitora kvalitativnom razvoju tržišta kapitala očituje se u domeni korporativnog upravljanja, poboljšanju sustava prijetoja i namire te unapređenju prilagođavanja cijena aktive fundamentalnim vrijednostima. Institucionalni investitori kao tzv. veliki igrači na tržištu neizbježni su u procesu financiranja državnih deficita i otplate javnog duga kupnjom državnih vrijednosnih papira te se u većini razvijenih ekonomija javljaju kao najvažniji kreditori države. S obzirom na orijentiranost institucionalnih investitora na rast kapitala, isti su u mogućnosti kupiti široko diverzificiran i portfolio vrijednosnih papira (i drugih investicija), čime se za njih, ali i pojedinačne investitore, disperzira i reducira rizik. Institucionalni investitori razvijaju ekspertna znanja pomoću računalne tehnologije, imaju bolji pristup informacijama, a raspolažu i s profesionalnim i educiranim kadrom. Mogu koristiti i međusektorske informacije i ponovno iskoristiti već korištene informacije. Zbog svega gore navedenog, institucionalni investitori postižu više prinose na tržištu od malih ulagača, a imaju i snage utjecati na kretanja na financijskim tržištima.“ (Draženović, Kusanović, Jurić, 2015.)

Institucionalni investitori organizacije su koje udružuju sredstva u ime drugih i ulažu ta sredstva u različite financijske instrumente. Oni uključuju investicijske fondove poput zajedničkih fondova, fondova osiguranja, mirovinskih fondova te investicijske banke i tzv. „hedge“ fondove.

Četiri su osnovne vrste institucionalnih investitora:

- a) Poslovne banke
- b) Osiguravajuća društva
- c) Mirovinski fondovi
- d) Investicijski fondovi

Na financijskom tržištu Republike Hrvatske, kao i na financijskim tržištima ostalih zemalja, najvećom količinom kapitala upravljaju poslovne banke. Poslovne banke financiraju investicije, prvotno putem kreditiranja, no i pružajući ostale bankarske poslove. Iza poslovnih banaka, mirovinski fondovi, investicijski fondovi te osiguravajuća društva kapitalom su manji institucionalni investitori koji ulažu imovinu svojih klijenata u svrhu ostvarivanja profita.

„Institucionalni investitori (engl. institutional investors, njem. institutionelle Geldgeber, Kapitalsammelstellen), organizacije koje kupuju najveći dio vrijednosnih papira na financijskom tržištu. Za razliku od pojedinca – individualnih investitora, u stanju su disperzirati rizik formirajući raznoliku strukturu ulaganja. Svojom veličinom i značenjem mogu utjecati na cijene i ostale uvjete na tržištu. Pojavljuju se u različitim oblicima: banke, mirovinski fondovi, ustanove osiguranja života i imovine, zaklade, sindikalni fondovi i sl. Posebno značenje imaju zajednički investitori – trust institucije (investment trust i unit trust, u SAD mutual fund) koji prikupljaju udjele ili uštedu velikog broja individualnih investitora da bi ih kao institucionalni (zajednički) investitori plasirali na tržištu.“ (HRPORTFOLIO, 2021.)

3.1 Uloga osiguravajućih društava na financijskom tržištu

„Osiguravajuća društva smatraju se najstarijim institucionalnim investitorima, ali u novije vrijeme su po važnosti i rastu izgubili primat. Povijesno gledajući, poslovi osiguranja poznati su još iz srednjeg vijeka kada se je osiguravala imovina brodovlasnika.“ (Draženović, Kusanović, Jurić, 2015.)

Osiguravajuća društva jedan su od najvažnijih institucionalnih investitora i kontroliraju gotovo isti iznos sredstava kao i ostala investicijska društva. Ove organizacije, koje

uključuju osiguravatelje imovine i nezgode te društva za životno osiguranje, preuzimaju premije kako bi zaštitile osiguranike od različitih vrsta rizika. Osiguravajuća društva zatim ulažu premije u osiguranje izvora budućih potraživanja i zarade. Osiguravajuća društva najčešće ulažu u portfelje obveznica i drugih vrijednosnih papira s niskim rizikom.

„Osiguravajuća društva su financijske institucije koje naplaćuju premije za pokriće rizika osiguranja te tako prikupljenu štednju pojedinaca, ali i pravnih subjekata najvećim dijelom ulažu u dugoročne vrijednosne papire na tržištu kapitala ili daju dugoročne zajmove.“ (Novak, 2005.)

Na financijskim tržištima brojnih ekonomski razvijenih zemalja, uz banke, osiguravajuća društva najvažniji su ulagači u vrijednosne papire i imovinu. Na financijskom tržištu se osiguravajuća društva javljaju kao institucionalni investitori tj. posrednici između sektora s viškom kapitalne štednje te sektora koji ima manjak kapitalne štednje.

Osiguravajuća društva bitna su za održavanje stabilnosti financijskog sustava ponajviše zbog tri razloga:

- 1) osiguravajuća društva veliki su investitori na financijskim tržištima
- 2) osiguravajući imovinu i pojedince, osiguravajuća društva održavaju sigurnost unutar zemlje
- 3) osiguravajuća društva usko su vezana za bankarski sektor i ostale financijske institucije

4. UPRAVLJANJE IMOVINOM OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA

Osiguravajuća društva nastoje održavati solventno poslovanje. Solventnost osiguravajućih društava ostvaruje se ispunjavanjem svih ugovorenih obaveza u normalnim uvjetima. Pri poslovima osiguranja, kao i kod investicijskih aktivnosti, osiguravajuća društva nailaze na nepredvidljive okolnosti koje mogu negativno utjecati na poslovanje, a samim time i na solventnost. Sposobnost brzog i učinkovitog izlaska iz nepredvidljivih situacija uvelike ovisi o dostupnom kapitalu poduzeća. Razlika između trenutne vrijednosti imovine tvrtke i njezinih obaveza označava raspoloživi kapital.

„Kako bi osiguravajuća društva uspješno poslovala, kako bi opstala, te kako bi mogla osigurati povjerenje svojih osiguranika, moraju biti solventna. Da bi to ostvarila osiguravajuća društva moraju raspolagati neophodnim rezervama i voditi uspješnu politiku ulaganja sredstava osiguranja. Osim sustava upravljanja rizikom potrebno je osigurati njegovu i povezanost u jednu cjelinu sa upravljanjem kapitalom kako bi se kontrolirao nivo raspoloživog kapitala za aktivnosti preuzimanja rizika. Odgovorno upravljanje rizikom te kapitalom osiguravajućim društvima može donjeti prednost nad konkurencijom. Postoje značajne razlike u primjeni modela menadžmenta imovinom i obavezama koje se primjenjuju od strane životnih i neživotnih osiguravatelja.“ (Njegomir, Mavrović, 2015.)

Kod vlastitih investicija, osiguravajuća društva moraju voditi računa o kratkoročnim i dugoročnim obavezama koje moraju ispunjavati. Također, moraju biti fokusirani na minimiziranje rizika ulaganja te maksimiziranje ostvarenih prinosa iz ulaganja.

„U slučaju postojanja veza između imovine i obaveza odnosno istovremenog utjecaja nekih proizvoda na imovinu i obaveze osiguravajućeg društva, kao što su investicijsko osjetljivi proizvodi kao što su rentna osiguranja, koordinirano upravljanje imovinom i obavezama će omogućiti osiguravajućem društvu da odredi takvu strategiju investiranja koja će omogućiti zaštitu od rizika po osnovu obaveza a time i ukupnog rizika poslovanja.“ (Njegomir, Marović, 2015.)

5. FORMIRANJE I UPRAVLJANJE REZERVAMA OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA

Rezerve označavaju višak sredstava koji osiguravajuća društva pohranjuju kako bi u budućnosti mogli ostati solventni te pokrivati vlastite izdatke. Postoji zakonom propisana minimalna razina rezervi koje osiguravajuća društva moraju održavati u svakom trenutku. Rezerve osiguravajućeg društva formiraju se iz prikupljenih premija osiguranja. Razina rezervi poduzeća ovisi i o obvezama poduzeća, odnosno poduzeća s visokim udjelom obveza moraju osigurati i veće rezerve.

„Rezerve predstavljaju posebna novčana sredstva osiguravajućih društava koja su ustanovljena zbog posebnosti zadataka i načina rada djelatnosti osiguranja. U obavljanju poslova osiguranja javlja se specifičnost da se premije plaćaju unaprijed, ali period osiguravajuće zaštite se proteže u budućnost, te iz tog razloga osiguravajuća društva moraju imati određene rezerve kako bi se sačuvalo da premije unaprijed sakupljene budu na raspolaganju za isplatu budućih šteta. Da bi se shvatio proces formiranja i bilanciranja rezervi potrebno je ukazati na način raspodjele premije osiguranja. Premija predstavlja cijenu osiguranja i osnovnu obavezu osiguranika a njena visina zavisi od rizika, visine osigurane sume (veća osigurana suma – veća premija), dužine trajanja osiguranja (duže trajanje osiguranja – veća premija) ali i kamatne stope na investicije osiguravajućeg društva (veći prinosi od investicija – niža premija). Ona može biti uvjetna i regulatornim zahtjevima u pogledu veličine rezervi, kada se povećaju zahtjevi u pogledu veličine rezervi mora se povećati i premija osiguranja.“ (Njegomir, Marović, 2015.)

Dostupna sredstva iz rezervi osiguravajuća društva reinvestiraju u ostale oblike ulaganja poput nekretnina, obveznica te ostalih oblika dugoročnih ulaganja. Diverzifikacija investicija i smanjenje rizika osnovni je zadatak investiranja sredstava rezerve poduzeća.

6. STRATEGIJA ULAGANJA FINANCIJSKIH SREDSTAVA OSIGURAVATELJA

Svako osiguravajuće društvo ima svojstvenu politiku upravljanja raspoloživim sredstvima rezervi. Pet općenitih koraka koje investicijski menadžment najčešće sadrži su:

1. Određivanje ciljeva investiranja
2. Određivanje investicijske politike poduzeća
3. Odabir fondova te strategija ulaganja
4. Odabir pojedinih elemenata fondova
5. Utvrđivanje učinkovitosti i rezultata investicijske politike

Određivanje ciljeva investiranja prvi je korak kojim se definiraju željeni rezultati koji se nastoje postići.

Osnovni zadatak upravljanja investicijskom politikom jest održavanje pozitivnog odnosa između stope rizika i stope prinosa investicije.

Određivanje investicijske politike idući je korak u ostvarivanju ciljeva poduzeća.

Zatim slijedi odabir fondova i strategija ulaganja kojom se ostvaruje investicijska politika.

Četvrti korak jest odabir određenih elemenata fondova. Odgovarajući fond predstavlja onaj fond koji nosi najveći prinos uz najmanju stopu rizika.

Peti i posljednji korak jest utvrđivanje učinkovitosti i rezultata investicijske politike osiguravajućeg društva. U ovom se koraku mjere rezultati te se donosi zaključak o uspješnosti provedene investicijske politike.

Prvi korak procesa investicijskog menadžmenta je postavljanje ciljeva investiranja koje osiguravajuće društvo treba ostvariti investiranjem.

Primarni cilj investiranja je osiguranje optimalnog balansa između rizika i prinosa te na tim osnovama stvaranje vrijednosti i osiguranje sigurnosti za osiguravajuća društva, njihove osigurane ali i gospodarstvo u cjelini.

7. PET OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA S NAJVEĆIM UDJELOM NA FINANCIJSKOM TRŽIŠTU

Berkshire Hathaway, AXA, Japan Post Holdings, Allianz Group te UnitedHealth Group, Assicurazioni Generali, Munich Re Group, Prudential, China Life Insurance te Zurich Insurance Group predstavljaju deset najvećih osiguravajućih grupacija. Prema naravi osiguranja, većinski prevladavaju životna i zdravstvena osiguranja, dok prema podrijetlu grupacije predvode Sjedinjene Američke Države te Njemačka koje imaju po dvije grupacije sa sjedištem u svojoj državi. U nastavku će biti detaljnije opisano prvih pet najvećih osiguravajućih grupacija. Ukratko će biti sažeta njihova povijest te struktura investicija.

„Osiguravajuća društva se na financijskom tržištu pojavljuju u ulozi institucijskih investitora odnosno financijskih posrednika između sektora sa viškom financijske štednje i sektora sa manjkom financijske štednje. To je slučaj u gotovo svim razvijenim zemljama gdje osiguravajuća društva predstavljaju najveće institucijske investitore, poslije komercijalnih banaka.“ (Njegomir, Marović, 2015.)

7.1 Berkshire Hathaway Inc.

“Berkshire Hathaway, američka multinacionalna holdinška kompanija sa sjedištem u Omahi. Utemeljena je 1839. kao Valley Falls Company koja je bila usmjerena na proizvodnju tekstila, a od 1955. posluje pod današnjim imenom i svoju aktivnost temelji na diversificiranom poslovanju, od tekstila, nakita, namještaja, preko elektroničkih uređaja i naftnih derivata do osiguravateljskih i ugostiteljskih usluga, medija i enciklopedijskih izdanja. Poslovni uspon kompanije započinje 1962. kada ju preuzima Warren Buffett, jedan od najuspješnijih investitora. Kompanija je u vlasništvu (GEICO, Lubrizol i dr.) ili posjeduje znatan vlasnički udio (Coca-Cola, American Express, IBM i dr.) mnogih značajnih tvrtki. U 2019. s 391 000 zaposlenih ostvarila je 254,6 milijarda USD prihoda.” (Hrvatska enciklopedija, 2021.)

Berkshire Hathaway jest osmo najveće svjetsko poduzeće i deseti po redu najveći konglomerat prema ukupnim prihodima, te najveće javno poduzeće koje se bavi financijskim uslugama u povijesti.

Kompanija je najpoznatija po menadžmentu predsjednika i izvršnog direktora Warrena Buffeta. Buffet u posljednjih nekoliko godina kupuje čitava poduzeća, dok je u 80-im godinama prošlog stoljeća ulagao u tvrtke u razvoju.

Berkshire Hathaway danas u svom vlasništvu ima tvrtke koje se bave širokim spektrom poslova, uključujući maloprodaju, nakit, tekstil, namještaj, nekretnine, građevinarstvo, te nekoliko dobavljača električne energije i plina.

Poslove osiguranja i reosiguranja vodi preko 70 domaćih i inozemnih osiguravajućih društava u vlasništvu tvrtke. Osiguravajuća društva tvrtke Berkshire osiguravaju i reosiguravaju imovinu i rizike od nesretnih događaja ponajviše u Sjedinjenim Američkim Državama. Berkshireova osiguravajuća društva održavaju snagu kapitala na iznimno visokim razinama. Ta ih karakteritika odvaja od konkurencije te im daje prednost u odnosu na ostale. Ukupni profit svih osiguravajućih kompanija u vlasništvu grupe Berkshire Hathaway iznosio je 1.6 milijardi američkih dolara u 2018. godini.

Slika 2. Službeni logo tvrtke Berkshire Hathaway Inc.

Izvor: web stranice StarTribune, <https://www.startribune.com/new-berkshire-hathaway-homeservices-unveils-its-sign-logo/198370121/>

7.2 AXA

„AXA, francuska osiguravajuća tvrtka sa sjedištem u Parizu, osnovana 1984., iako korijene vuče od La Compagnie d'Assurance Mutuelle contre l'Incendie utemeljene 1817. Nakon udruživanja s UAP-om, u studenome 1996., postaje druga najveća osiguravajuća grupa na svijetu. Prisutna je u više od 50 zemalja Zapadne Europe, Sjeverne i Južne Amerike, Afrike i Azije. Sastoji se od društava koja između ostalih uključuju AXA Equity & Law International Life Assurance Company Limited, AXA Equity & Law International Fund Managers Limited i AXA Equity & Law International Financial Services Limited. U 2014. godini sa 105 767 zaposlenih ostvarila je 91,2 milijarda eura prihoda, a u 2019. sa 119 780 zaposlenih ostvarila je 104 milijarde eura prihoda.“ (Hrvatska enciklopedija, 2021.)

„Ukupne investicije osiguravajuće grupacije AXA u 2014. godini dostigle su iznos od 743 milijarde evra. Pri tome, 181 milijarda eura je investirana na osnovi životnih osiguranja povezanih sa ulaganjima u investicijske fondove, gdje rizik ulaganja snosi osiguranik, i 39 milijardi investicija povezanih sa bankarstvom. Investicije na osnovi tzv. glavnog računa, odnosno investicije iz poslova osiguranja u kojima osiguravajuće društvo snosi rizik ulaganja iznosile su 523 milijarde eura. Najveći udio imaju investicije sa fiksnim prinosom i to državni i povezani vrijednosni papiri u vrijednosti sa 47% udjela, korporativne obveznice sa 29% i ostale investicije fiksnog prinosa sa 7%. Navedeno ukazuje na konzervativnu politiku investicijske politike osiguravajuće grupacije AXA, posebno ako se usporedi sa osiguravajućom grupacijom Berkshire Hathaway.“ (Njegomir, Marović, 2015.)

Slika 3. Službeni logo tvrtke AXA

Izvor: web stranica, Wikipedia, <https://en.wikipedia.org/wiki/Axa#Operations>

7.3 Japan Post Holdings

Japan Post Holdings Co., japanski je konglomerat koji javno trguje sa sjedištem u Tokiju . Uglavnom se bavi poštanskim i logističkim poslovima, poslovima financijskih prozora, bankovnim poslovima i poslovima životnog osiguranja. Tvrtka nudi usluge prijevoza pisama i robe, prodaju markica, depozite, kredite i proizvode osiguranja.

Tvrtka je osnovana 23. siječnja 2006. iako je tek u listopadu 2007. preuzela funkcije Japanske pošte .Od 2013. Zauzima trinaesto mjesto na Fortune Global 500 listi najvećih svjetskih tvrtki.

„Profit ostvaren na temelju poslova osiguranja u 2014. godini iznosio je 482 milijarde jena (oko 3,3 milijarde eura). Ova osiguravajuća grupacija navedeni profit ostvarila je na osnovi 2.230.000 polica osiguranja. Na poslovima osiguranja angažirano je 6948 radnika. Premije osiguranja iznosile su 5911 milijardi jena. Imovina na temelju poslova osiguranja iznosila je 87.088 milijardi jena. Prihodi od investicija, bez neto kapitalnih dobitaka, su u 2014 godini iznosili 1,458.3 milijardi jena (oko 10 milijardi eura). Investicije ove grupacije plasiraju se prvenstveno u oblike investicijske imovine denominirane u jenima koje osiguravaju stabilan prinos.“ (Njegomir, Marović, 2015.)

Investicijskim portfoliom grupe Japan Post Holdings prevladavaju investicije u državne te korporativne obveznice koje su ponajviše dugoročnog karaktera te osiguravaju stabilne prinose. Nakon obveznica, slijede zajmovi, koji također nose fiksne prinose. Ulaganje u strane vrijednosne papire je na niskoj razini. Prihodi od investicija grupe Japan Post Holdings na visokoj su razini.

Japan Post Holding uvršten je na Tokijsku burzu 2015. godine. Uprava Japan Post Holdings-a 2017. objavila je da će imati gubitak od 40 milijardi funti (360 milijuna dolara) za svoju prvu punu financijsku godinu kao društvo koje kotira na burzi, zbog gubitaka od Toll Grupe, čiji su vlasnici.

U rujnu 2017. japanska je vlada objavila prodaju svoje dionice Japan Post Holdings Co. Ltd. u vrijednosti od 12 milijardi dolara. Tom prodajom prikupljeno je 12 milijardi dolara. Tim je novcem japanska vlada napravila obnovu područja uništenih u tsunamiju koji je pogodio Japan 2011. godine.

U ožujku 2021. Japan Post Holdings objavio je da će uložiti 150 milijardi jena i preuzeti 8% udjela u internetskom konglomeratu Rakuten.

Slika 4. Službeni logo tvrtke Japan Post Holdings

Izvor: Wikipedia,

https://en.wikipedia.org/wiki/Japan_Post_Holdings#/media/File:Japan_Post_Holdings_logo.svg

7.4 Allianz Group

Njemačka osiguravajuća tvrtka, Allianz Group, osnovana 1890. godine u Berlinu najveća je europska te među pet najvećih svjetskih osiguravajućih grupacija.

Djeluje u 70 država, između ostalih i u Hrvatskoj. Na vrhu ove međunarodne Grupe je Allianz AG sa sjedištem u Münchenu.

Na burzu New Yorka dionice tvrtke Allianz AG uvrštene su 2000. godine. , dok je danas Allianz grupa peta najuspješnija tvrtka u svijetu po prometu.

Godine 2004. grupa je ostvarila 102 milijarde eura premije, dok danas upravlja imovinom u iznosu od 1.078 milijardi eura.

Allianz Grupa jedan je od vodećih dioničara u njemačkim bankama, neke od kojih su: Deutsche bank, Hypo bank, Bayerische Vereinsbank, Dresdner bank, te u tvrtkama kao Siemens, Daimler-Benz, BASF, Bayer, Thyssen, RWE, Continental, Viegra, Schering itd.

„Struktura investicijskog portfelja osiguravajuće grupacije Allianz pokazuje konzervativnost ulaganja, imajući u vidu da 89% ukupnih investicija čine dužnički vrijednosni papiri. Ulaganja u nekretnine čine 7% ukupnih investicija. Najveći dio investicija u dužničke vrijednosne papire Allianz grupacije čine državne obveznice, ostale korporativne obveznice i korporativne obveznice. S obzirom da su i vrijednosni papiri banaka uglavnom sigurnog karaktera, smatramo da je više od 60% dužničkih vrijednosnih papira izuzetno sigurno.“ (Njegomir, Marović, 2015.)

Allianz Hrvatska d.d. posluje od 1999. godine te je vodeći pružatelj usluga mirovinskog osiguranja. U 2018. godini u Hrvatskoj ostvarili su 1,2 milijarde kuna prihoda sa 432 zaposlenika.

Slika 5. Službeni logo tvrtke Allianz Group

Izvor: Wikimedia, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Allianz_logo.svg

„Allianz je u Hrvatskoj prisutan od 1999. godine, kada njemački Allianz zajedno sa Zagrebačkom bankom preuzima tadašnje *Adriatic osiguranje*. Nastaje Allianz Zagreb d.d. koji u trenutku preuzimanja ima tržišni udio od 4,6%. U godinama koje slijede, Allianz u Hrvatskoj iz godine u godinu bilježi stalan rast poslovanja. Stope raste su iz godine u godinu bile značajno, čak i dvostruko veće od ostatka tržišta. Danas Allianz drži preko 13% tržišnog udjela i ukupno zauzima drugu poziciju među hrvatskim osiguravateljima. Kao nastavak uspješnog poslovanja u Hrvatskoj u svibnju 2009. s radom su počela i prva dva Allianzova investicijska fonda: Cash i Portfolio te nakon toga 2012. godine Equity, čime se, uz osiguranje i mirovinske fondove, poslovanje kompanije proširilo i na upravljanje imovinom.“ (Allianz.hr, 2021.)

7.5 UnitedHealth Group

UnitedHealth Group Incorporated američka je multinacionalna tvrtka za zdravstvenu zaštitu i osiguranje osnovana 1977. godine sa sjedištem u Minnetonki, Minnesota. Nudi zdravstvene proizvode i usluge osiguranja. UnitedHealth Group osma je najveća svjetska tvrtka po prihodima i druga po veličini zdravstvena tvrtka, a najveća osiguravajuća kuća po neto premiji.

Tvrtka je na osmom mjestu Fortune Global 500 2021. godine. UnitedHealth Group ima tržišnu kapitalizaciju od 400,7 milijardi američkih dolara na dan 31. ožujka 2021.

“Struktura investicijskog portfelja grupacije UnitedHealth u prikazuje, kao i u slučaju ostalih osiguravajućih grupacija, izuzev grupacije Berkshire Hathaway, konzervativnost investiranja s obzirom da u strukturi dominiraju dužnički vrijednosni papiri od kojih državne obveznice čine oko 55% ukupnih investicija dok rizičniji vrijednosni papiri čine preostalih 45%, s tim što i u strukturi rizičnijih, sudjeluju korporativne obveznice sa preko 35% koje imaju pravo prednosti isplate te svakako čine manje rizičan instrument investicijske politike osiguravajućih društava.” (Njegomir, Marović, 2015.)

Slika 6. Službeni logo tvrtke UnitedHealth Group

Izvor: Forbes, <https://www.forbes.com/companies/unitedhealth-group/?sh=3a97b44f7cb0>

8. OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA KAO INSTITUCIONALNI INVESTITORI U HRVATSKOJ

U Republici Hrvatskoj postoji 15 društava za osiguranje. Osiguravajuća društva su veoma bitna jer svojim ulogom osiguravaju pravnim i fizičkim osobama stabilnost ukupnog osiguranja. Uvjet efikasnog djelovanja društva za osiguranje je izrada snažne kapitalne baze, prvenstveno kulminiranjem premije osiguranja, ali i drugim ostvarenim prihodima. Veoma je zapažena izrazito velika kapitalna snaga koja ubraja i veliki broj osiguranika čiji kapital neposredno ovisi o sigurnosti društva za osiguranje. Ovakvim obuhvatom dijela gospodarstva zasigurno se može pribrojiti mjera regulacije i nadzora. Nadzor je provodila posebno predviđena direkcija čiju je ulogu u siječnju 2006. godine preuzela HANFA. U Republici Hrvatskoj kao jednoj uglednoj europskoj zemlji potrebna su osiguravajuća društva koja pridonose cijelokupnom razvitku zemlje.

Posebice se istaknula Croatia osiguranje koja je uvela nove metode osiguranja. Jedna od najpoznatijih metoda su osiguranje odgovornosti članova nadzornog odbora i uprave za štetu koji mogu izazvati. Cilj svake police je zaštita menadžera u provedbi izvedbe granične vrijednosti poduzeća. Kvalitetnim metodama upravljanja portfeljem Croatia osiguranje uvelike je pokazala svoju reputaciju u svijetu osiguravajućih društava.

Slika 7. Službeni logo tvrtke Croatia osiguranje

Izvor: Croatia osiguranje, <https://crosig.hr/croatia-obitelj>

8.1 Zakonska regulativa osiguravajućih društava u RH

„Analizirajući društva za osiguranje zasigurno se može reći kako osiguravajuća društva neprestano napreduju sa različitih spektra gledišta. Posebice je napredak vidljiv u posljednjih dvadesetak godina. Napredak je zabilježen u uspješnosti, učinkovitosti, konkurentnosti i općenito usporedivo s ostalim europskim razvijenijim zemljama.“ (Čalopa, Cingula, 2009.)

Poslovanje osiguravajućih društva znatno je regulirano Zakonom o osiguranju (NN 30/15) i većem brojem pravilnika. Prvi zakon u novijoj Hrvatskoj zabilježen je 1994., da bi kasnije bio zamjenjen novijom 1997., 2005. te 2015. Ovakvom regulativom obratila se pozornost ponajviše na uvjete i prestanka rada društva za osiguranje kako bi se ostala strana osiguravajućih društva mogla na poseban način priključiti poslovima osiguranja u Hrvatskoj. Poslovanje i rad društava za reosiguranje također su regulirani Zakonom o osiguranju.

“Poslovna reguliranja mogu se odvijati za društvo u reosiguranje i društvo za osiguranje sa prijestolnicom u Republici Hrvatskoj. Društvo za osiguranje prema zakonskim odredbama obavlja poslove životnog i ne životnog osiguranja, osim obveznih obveznih zdravstvenih, mirovinskih i socijalnih osiguranja.” (Leko, Stojanović, 2018.)

Neživotna osiguranja dijele se na osiguranje cestovnih i tračnih vozila, letjelica, plovila, robe i druge materijalne imovine, osiguranje od požara i drugih elementarnih šteta, od odgovornosti, kreditnog rizika i financijskih gubitaka. Životna osiguranja obuhvaćaju čine više vrsta klasičnih životnih osiguranja (npr. police osiguranja života u slučaju doživljenja ili smrti), različite vrste rentnog osiguranja i uzajamnog osiguranja. Društva osiguranja su dionička društva, europska društva ili kao društva za uzajamno osiguranje dok društva za reosiguranje mogu biti osnovana kao dionička ili europska društva. Neživotnim osiguranjama po zakonu temeljni kapital ne smije biti manji od 19,5 milijuna kuna, društvo za životno osiguranje manji od 28,9 milijuna kuna, a za društva za reosiguranje manje od 28 milijuna kuna. Obavljanje poslovanja osiguranja i reosiguranja mogu obavljati samo uz odobrenje Agencije. Nadzor rada i poslovanja osiguravajućih društava vrši HANFA (Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga).

8.2 Aktivna društva za osiguranje i reosiguranje u RH

Popis svih aktivnih društava za osiguranje i reosiguranje u Hrvatskoj:

- Adriatic osiguranje d.d.
- Agram Life osiguranje d.d.
- Allianz Zagreb d.d.
- Croatia osiguranje d.d.
- Euroherc Osiguranje d.d.
- Generali Osiguranje d.d.
- Grawe Hrvatska d.d.
- HOK - osiguranje d.d.
- HKO - Hrvatsko kreditno osiguranje d.d.
- Merkur osiguranje d.d.
- OTP osiguranje d.d.
- Triglav osiguranje d.d.
- Uniqa osiguranje d.d.
- Wiener osiguranje d.d.
- Wüstenrot životno osiguranje d.d.

„Poslove zastupanja odnosno posredovanja u osiguranju i reosiguranju obavlja i 314 društva za zastupanje u osiguranju, 45 društva za posredovanje u osiguranju i reosiguranju, 346 obrta za zastupanje u osiguranju, 24 kreditne institucije, kao i Hrvatska pošta d.d. U zbiru mogućih skupina osiguranja izdvajaju se ponajviše su premije životnog osiguranja (25,6%), nakon čega sljede odgovornost za uporabu motornih vozila (23,1%), osiguranje cestovnih vozila (9,2), ostala osiguranja imovine (6,7%), a osiguranje od požara i elementarnih šteta (6,6%), itd. Ukupno 66,7% ukupne bruto premije odnosili se na neživotna osiguranja, a 33,3% na životna osiguranja. Pet najznačajnijih društva za osiguranje sudjelovalo je u ukupno zaračunatoj premiji životnog i neživotnog osiguranja sa 61,6%, a deset najvećih s čak 85,7%.“ (Leko, Stojanović, 2018.)

„Od raspoloživih zaračunatih premija neživotnih te životnih osiguranja 2016. najveće značenje imale Croatia osiguranje d.d. s udjelom od 25,9%, Allianz Zagreb d.d. s udjelom od 12,7% i Euroherc osiguranje d.d. s udjelom od 9,6%.

8.3 Struktura ulaganja i rezultati poslovanja osiguravajućih društava u RH

Prema službenim podacima koje je objavila HANFA, ukupna aktiva hrvatskih osiguranja u porastu je svih godina i na dan 1.6.2021.. iznosila je 48,9 milijardi kuna. U strukturi ukupne aktive daleko najveće značenje imala su ulaganja u financijske instrumente s 80,7%, dok u strukturi pasive tehničke pričuve sa 66,1%.

„Podaci pokazuju rast bruto premije neživotnih osiguranja za 3,7 %, dok je premija u životnim osiguranjima pala za 15,8 %. Najveći udio u tržištu prema zaračunatoj bruto premiji pripada Croatia osiguranju, nakon toga slijedi Euroherc, zatim Allianz Zagreb i na poslijetku je WIENER osiguranje.“ (Ćurić, 2020.)

Osiguravatelji imovine i života akumuliraju viškove sredstava te ih plasiraju na tržište kapitala. Osiguravajuća društva pomoću prodaje osiguranja štite pojedince i poduzeća od ekonomskih gubitaka te nadoknađuju štete nastale gubitkom zdravlja i života. U samom provođenju bitno je kazati kako se kod financijskih tržišta prikupljaju visoki iznosi premije osiguranja koji se plasiraju na financijska tržišta.

„Ugovor o osiguranju jamči priljev novca (životno osiguranje) ili priljev koji je uz neredovitost ipak predvidiv (osiguranje imovine) pa prikupljena sredstva mogu ulaziti u dugoročne oblike aktive i na novčanom tržištu. Policom osiguranja života osiguravatelja tvrtke obećava platiti određenu odštetu korisnicima u slučaju osiguranikove smrti samom osiguraniku iznos osiguranja ako doživi dospelje police. Motiv osiguranja života vrlo je različiti: štednja, ulaganje u nekretnine, otplata stambenih kredita, obrazovanje djece, osiguranje prihoda za imovinu, plaćanje poreza na nasljedstvo i sl. Osiguravatelji života onajviše ulažu u dugoročne korporacijske obveznice, hipotekarne obveznice, državne zadružnice, dionice poduzeća, fondove zajedničkog investiranja i slične relevantno sigurne plasmane.“ (Čalopa, Cingula, 2009.)

Osiguravatelji imovine najvećim djelom investiraju u obveznice gradova i lokalnih. Zdravstveno osiguranje obuhvaća nadoknadu ekonomskih gubitaka zbog rizika gubitka zdravlja. Najčešće se radi o klasičnoj uplati poslodavca za svoje zaposlenike, no mogu ga uplaćivati i pojedinci. Ukoliko dođe do bolesti, osiguravajuće društvo pokriva troškove liječenja, troškove bolnice i ostale povezane troškove (ovisno o opsegu osiguranja).

9. ZAKLJUČAK

Osiguranje označava sustavan način zaštite imovine i pojedinca od štetnih događaja. Uplaćivanjem premija osiguranja, osiguranici štede, te ukoliko dođe do štetnog događaja, dobivaju novac od osiguranja koji je namjenjen za smanjivanje nastale materijalne i nematerijalne štete. Osiguranje se dijeli na životno i neživotno osiguranje. Osiguranik se ugovorom o osiguranju obvezuje plaćati premiju osiguranja, dok se osiguravajuće društvo obvezuje isplatiti osigurninu ukoliko dođe do štetnog događaja.

Osiguravajuća društva su financijske organizacije za razvoj ugovorne štednje. Glavno obilježje osiguravajućih društava jest stalan prihod od uplata premija osiguranja. Primarna zadaća im je upravljanje rizikom, odnosno isplata ugovorenog iznosa u slučaju iskorištene police osiguranja. Kapital i rezerve osiguravajućih društava formirani su primarno od uplaćenih premija osiguranja. Ta sredstva osiguravajuća društva koriste za reinvestiranje u ostale oblike aktive na financijskom tržištu. Osiguravajuća društva najčešće ulažu u portfelje obveznica i drugih vrijednosnih papira s niskim rizikom. Strategija ulaganja osiguravajućih društava najčešće obuhvaća slijedećih pet koraka: određivanje ciljeva investiranja, određivanje investicijske politike poduzeća, zatim odabir fondova te strategija ulaganja, odabir pojedinih elemenata fondova te naposljetku utvrđivanje učinkovitosti i rezultata investicijske politike.

Osiguravajuća društva kao institucionalni investitori nose vrlo važnu ulogu kao posrednici na financijskom tržištu. Misija osiguravajućih društava kao institucionalnih investitora predstavlja povećanje likvidnosti i protoka viška sredstava te ostvarivanje profita. Njihov je zadatak akumulacija velike količine sredstava od pojedinaca te iskorištavanje tih sredstava u korist sveukupne gospodarske dobrobiti. Najveće svjetske grupacije za životna i neživotna osiguranja su Berkshire Hathaway, AXA, Japan Post Holdings, Allianz Group te UnitedHealth Group. One su primjer uspješnog upravljanja kapitalom svojih osiguranika. Učinkovitim investicijskim menadžmentom osiguravajuća društva pozitivno utječu na razvoj financijskih tržišta, posebice kod tranzicijskih zemalja te zemalja u razvoju, koje karakterizira manjak kapitala i novca. Uz optimalne stope investicijskog rizika, osiguravajuća društva mogu ostvariti profit, a ujedno i doprinjeti gospodarskom rastu i razvoju.

LITERATURA

Knjige i članci:

1. Bošnjak, A. (2016.): Utjecaj institucionalnih investitora na gospodarski rast zemalja OECD, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu, Split
2. Ćurić, L. (2020.): Industrija osiguranja u Hrvatskoj, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin
3. Davis, E., Steil B. (2001.): Institutional investors, The MIT Press, Cambridge
4. Jurić, Z., Kusanović, T., Olgjić Draženović, B. (2015.): Značaj institucionalnih investitora u evoluciji financijskih sustava, Sveučilište u Rijeci, Rijeka
5. Klačmer Čalopa, M., Cingula, M. (2009): *Financijske institucije i tržište kapitala*, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin, Varaždin
6. Leko, V., A. Stojanović (2018.): *Financijske institucije i tržišta*, Pomoćni materijali za izučavanje, Ekonomski fakultet Zagreb, Zagreb
7. Njgomir, V., Marović, B. (2015.): Osiguravajuća društva u ulozi institucionalnih investitora, Ekonomski fakultet Podgorica, Podgorica
8. Novak, B. (2005.) : Financijska tržišta i institucije, Ekonomski fakultet, Osijek
9. Stipić, M., Stipić, H. (2014.) Marketinški elementi u funkciji razvoja hrvatskoga tržišta osiguranja, Praktični menadžment, Zagreb, Praktični menadžment, stručni časopis za teoriju i praksu menadžmenta

Internetski izvori:

10. Allianz, O nama (2021.), dostupno na: https://www.allianz.hr/hr_HR/privatni-korisnici/o-nama.html (pristupljeno 7. kolovoza 2021.)
11. HANFA, Osiguranje (2020.), dostupno na: <https://www.hanfa.hr/getfile.ashx?fileId=42496> (pristupljeno 16. srpnja 2021.)
12. HANFA, Statistika (2021.), dostupno na: <https://www.hanfa.hr/publikacije/statistika/#section2> (pristupljeno 23. kolovoza 2021.)
13. HRPORTFOLIO, Osiguranja (2021.), dostupno na: <https://hrportfolio.hr/vijesti/ekonomija/osiguravajuca-drustva-vec-su-znacajan-institucionalni-investitor-no-imaju-potencijal-za-rast-53973> (pristupljeno 4. kolovoza 2021.)
14. Hrvatska enciklopedija, Osiguranje (2021.), dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=45672> (pristupljeno 2. kolovoza 2021.)
15. Zakon o osiguranju, NN30/15, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_03_30_611.html (pristupljeno 1. kolovoza 2021.)

POPIS SLIKA

Slika 1. Službeni logo Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga	6
Slika 2. Službeni logo tvrtke Berkshire Hathaway Inc.....	14
Slika 3. Službeni logo tvrtke AXA	16
Slika 4. Službeni logo tvrtke Japan Post Holdings	17
Slika 5. Službeni logo tvrtke Allianz Group	18
Slika 6. Službeni logo tvrtke UnitedHealth Group	20
Slika 7. Službeni logo tvrtke Croatia osiguranje	21

SAŽETAK

Struktura financijskih tržišta neprestano se mijenja, dok su se u posljednje vrijeme posebno istaknuli institucionalni investitori, zahvaljujući politici diverzifikacije ulaganja, koncentraciji znanja i olakšanog pristupa informacijama te visokoj likvidnosti. Ovaj završni rad bavi se tematikom osiguravajućih društava te njihovog položaja na financijskim tržištima u svojstvu institucionalnih investitora. Cilj ovog rada je definiranje osiguranja i osiguravajućih društava, pojašnjavanje njihove uloge na financijskim tržištima u Hrvatskoj i inozemstvu, opisivanje zakonske regulative koja ih ograničuje te prikazivanje načina na koje osiguravajuća društva stječu imovinu i reserve te njima upravljaju.

- ključne riječi: osiguravajuća društva, institucionalni investitori, financijska tržišta

SUMMARY

The structure of financial markets is constantly changing, while institutional investors have recently become particularly prominent, thanks to the policy of investment diversification, concentration of knowledge and easier access to information, as well as high liquidity. This paper deals with the topic of insurance companies and their position in the financial markets as institutional investors. The aim of this paper is to define insurance and insurance companies, explain their role in financial markets in Croatia and abroad, describe the legislation that limits them and show how insurance companies acquire and manage assets and reserves.

- key words: insurance companies institutional investors, financial market

